

והרי נאמר בסוד האותיות של התורה. ב' - שהתורה התחילה בה, והרי פרשוקה, ב' ברא ודאי בכח עליון, בתקף של סוד אותן האותיות. ב' נקבה, א' זכר. כמו שב' ברא, גם כף א', הוציא אותיות, כלל כל עשרים ושנים האותיות.

ה' - זיווג אחד עם שמים לתת לה חיים ולהשרות לה. ו' - הארץ, לתת לה מזון ולתקן לה ספוקה הראוי לה. וסוד זה בראשית וגו', עד השמים ואת הארץ. ו' ואת - כלל של עשרים ושנים אותיות, ונזנית הארץ, והארץ פוללת אותן לתוכה, כמו שנאמר (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים. והינו סוד ואת הארץ, שפונקט הפל לתוכה ומקבלת אותם. הארץ נוטלת ו' ומקבלת אותה להזין.

וסוד זה, שאין המשכן נתקן אלא על ידי משה, משום שמאותו צד מתעוררת דרגה אחרת עליונה להעמידו ולהיות קיום של הפל. וסוד זה - ויקם משה את המשכן. קיומו היה באותן אותיות שנבראו בהן שמים וארץ.

ומשום כן את כל מעשי המשכן היה בצלאל עושה אותם בסוד חקיקת (צרוף) האותיות שנבראו בהן שמים וארץ, ולכן נקרא בצלאל, משום שבצלאל היה יודע חקיקת (צרוף) האותיות שבהן נבראו שמים וארץ. ואם בצלאל לא היה יודע אותן, לא היה יכול לעשות את אותן עבודות המשכן. מה הטעם? אלא, כמו שהמשכן העליון לא היה ולא היו מתקנים כל מעשיו אלא באותו סוד של אותן אותיות, אף פאן במשכן שלמטה לא היה ולא נתקן אלא בסודות אותן האותיות.

והא אתמר ברזא דאתון דאורייתא. ב', דאורייתא שראת בה, והא אוקמוה ב' ברא ודאי בחילא עלאה, בתקיפו דרזא דאינון אתון. ב' נוקבא, א' דכורא. כמה דב' ברא, הכי נמי א', אפיק אתון, כללא דעשרין ותרין אתון.

ה', זווגא חדא בשמים, למיהב ליה חיים, ולאשראה ליה. ו', הארץ, למיהב לה מזונא, ולא תקנא לה ספוקא דאתחזי לה. ורזא דא בראשית וגו', עד השמים ואת הארץ. ו' ואת, כללא דעשרין ותרין אתון, ומתזן ארעא, וארעא כליל לון לגווה כמה דאת אמר, (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים, והיינו רזא, ואת הארץ, דכניש לכלא בגווה, וקבילת לון. הארץ נטלת ו', וקבילת לון לאתזנא.

ורזא דא, משכנא לא אתקן אלא על ידא דמשה, בגין דמההוא סטרא, אתער דרגא אחרא עלאה, לקיימא ליה, למיהוי קיומא דכלא. ורזא דא, ויקם משה את המשכן, קיומא דיליה הוה, באינון אתון דאתבריוו בהו שמיא וארעא.

ובגין כן, כל עבידאן דמשכנא, הוה בצלאל עביד לון, ברזא דגלופא (דצרופא) דאתון, דאתבריוו בהון שמיא וארעא. ועל דא אקרי בצלאל, בגין דהוה ידע בצלאל, גלופא (צרופא) דאתון, דאתבריוו בהו שמיא וארעא. ואי לא דהוה ידע להו בצלאל, לא הוה יכול למעבד איהו אינון עבידאן דמשכנא. מאי טעמא. אלא, כמה דמשכנא עלאה, לא הוה ולא אתקיננו כל עובדוי, אלא בההוא רזא דאינון אתון, אוף הכא משכנא דלתתא, לא הוה ולא אתתקן, אלא ברזין דאינון אתון.

בְּצִלְאֵל הָיָה מְצַרֵּף אֵינֹן אֶתְוֹן, וּבְרָזָא דְכָל צְרוּפָא וְצְרוּפָא הָוּה עֶבֶיד אוּמְנוּתָא. וְכָל עֶבֶידָא וְעֶבֶידָא דְמִשְׁכְּנָא, בְּכָל צְרוּפָא הָוּה עֶבֶיד חַד אוּמְנוּ, וְכָל מַה דְאַתְחַזִּי לֵיהּ. וְכֵן בְּכָל עֶבֶידָאן דְמִשְׁכְּנָא, וְכָל אֵינֹן שְׂיִיפִין וְתַקְוִינִין דְמִשְׁכְּנָא, כִּלְאֵי הָוּה בְּצְרוּפָא דְאַתְוֹן דְשָׂמָא קְדִישָׁא.

בְּצִלְאֵל הָיָה מְצַרֵּף אֵינֹן אֶתְוֹן, וּבְרָזָא דְכָל צְרוּפָא וְצְרוּפָא הָוּה עֶבֶיד אוּמְנוּתָא. וְכָל עֶבֶידָא וְעֶבֶידָא דְמִשְׁכְּנָא, בְּכָל צְרוּפָא הָוּה עֶבֶיד חַד אוּמְנוּ, וְכָל מַה דְאַתְחַזִּי לֵיהּ. וְכֵן בְּכָל עֶבֶידָאן דְמִשְׁכְּנָא, וְכָל אֵינֹן שְׂיִיפִין וְתַקְוִינִין דְמִשְׁכְּנָא, כִּלְאֵי הָוּה בְּצְרוּפָא דְאַתְוֹן דְשָׂמָא קְדִישָׁא.

וּבְשָׂבָא לְהַקִּימוּ, לֹא יְכוּל הָיָה לְהַקִּימוּ. מַה הִטְעַם? מִשּׁוּם שְׁהִרְצוֹן שְׁעוּלָה עַל אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת לֹא נִמְסַר אֶלָּא לְמִשָּׁה לְבִדּוֹ, וְהוּא הָיָה יוֹדֵעַ אוֹתוֹ הִרְצוֹן שְׁעוּלָה לְאוֹתָן אוֹתִיּוֹת, וְעַל כֵּן הוֹקֵם הַמִּשְׁכָּן עַל יְדוֹ, שְׁפָתוֹב וַיִּקֶּם מִשָּׁה. וַיִּתֵּן מִשָּׁה. וַיִּשֶׂם מִשָּׁה. וּבְצִלְאֵל לֹא הָיָה יוֹדֵעַ, וְלֹא יְכוּל הָיָה לְהַעֲמִידוֹ.

וּבְשָׂבָא לְהַקִּימוּ, לֹא יְכוּל הָיָה לְהַקִּימוּ. מַה הִטְעַם? מִשּׁוּם שְׁהִרְצוֹן שְׁעוּלָה עַל אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת לֹא נִמְסַר אֶלָּא לְמִשָּׁה לְבִדּוֹ, וְהוּא הָיָה יוֹדֵעַ אוֹתוֹ הִרְצוֹן שְׁעוּלָה לְאוֹתָן אוֹתִיּוֹת, וְעַל כֵּן הוֹקֵם הַמִּשְׁכָּן עַל יְדוֹ, שְׁפָתוֹב וַיִּקֶּם מִשָּׁה. וַיִּתֵּן מִשָּׁה. וַיִּשֶׂם מִשָּׁה. וּבְצִלְאֵל לֹא הָיָה יוֹדֵעַ, וְלֹא יְכוּל הָיָה לְהַעֲמִידוֹ.

פְּתַח רַבִּי יִצְחָק אַחֲרָיו וְאָמַר, (תהלים כא) ה' בְּעֶזְרְךָ יִשְׁמַח מְלֶךְךָ וּבִישׁוּעַתְךָ מַה יִּגִּיל מֵאֵד תִּאֲוֹת לְבוֹ וְגוֹ', חַיִּים שְׂאֵל מִמֶּךָ וְגוֹ'. אֵת הַשִּׁירָה הַזֶּה לֹא אָמַר דָּוִד אֶלָּא עַל תְּשׁוּבַתְהָ שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שְׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁמֵּחַ אוֹתָהּ בְּשִׂמְחַת הַתּוֹרָה שְׁנִקְרָאת עֵז, שְׁפָתוֹב (שם כט) ה' עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן וְגוֹ'. יִשְׁמַח מְלֶךְךָ - זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא (וּ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל) שְׁנִקְרָא מְלֶךְךָ, שְׁפָתוֹב (דברים לג) וַיְהִי בִישְׁרוֹן מְלֶךְךָ.

פְּתַח רַבִּי יִצְחָק אַבְתְּרִיָּה וְאָמַר, (תהלים כא) יי' בְּעֶזְרְךָ יִשְׁמַח מְלֶךְךָ וּבִישׁוּעַתְךָ מַה יִּגִּיל מֵאֵד תִּאֲוֹת לְבוֹ וְגוֹ', חַיִּים שְׂאֵל מִמֶּךָ וְגוֹ', שִׁירְתָּא דָּא לֹא אָמַר לָהּ דָּוִד, אֶלָּא עַל תּוֹשְׁבַתְהָ דְכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲדַי לָהּ בְּחִידוֹ דְאוֹרֵייתָא, דְאַקְרִי עֵז, דְכַתִּיב, (תהלים כט) יי' עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן וְגוֹ'. יִשְׁמַח מְלֶךְךָ: דָּא קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא (ד"א דא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל) דְאַתְקַרִּי מְלֶךְךָ, דְכַתִּיב, (דברים לג) וַיְהִי בִישְׁרוֹן מְלֶךְךָ.

וּבִישׁוּעַתְךָ מַה יִּגִּיל מֵאֵד, דָּא יְשׁוּעָה דִימִינָא, כְּמַה דְאַתָּ אָמַר (תהלים ט) הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעַנְנִי וְתוֹשַׁע לֹו יְמִינוֹ. (דְּבָר אַחֵר) מַה יִּגִּיל מֵאֵד, 'י יִתְרָה, וְזֶהוּ סוּד בְּרִית קַיִימָא שְׁהוּא שְׁמַחַת הַכָּל (שְׁלֵחַ), וְהַכָּל נֹאמַר עַל הַמְּלֶךְ הַזֶּה.

וּבִישׁוּעַתְךָ מַה יִּגִּיל מֵאֵד, דָּא יְשׁוּעָה דִימִינָא, כְּמַה דְאַתָּ אָמַר (תהלים ט) הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעַנְנִי וְתוֹשַׁע לֹו יְמִינוֹ. (דְּבָר אַחֵר) מַה יִּגִּיל מֵאֵד, 'י יִתְרָה, וְזֶהוּ סוּד בְּרִית קַיִימָא קְדִישָׁא, דְאַיְהוּ חֲדוּהָ דְכִלְאֵי (דְּלִיחַ), וְכִלְאֵי עַל הַאי מְלֶךְךָ אֶתְמַר.

חַיִּים שְׂאֵל מִמֶּךָ נְתַתָּה לֹו אַרְךָ יָמִים עוֹלָם וְעַד. מִכָּאֵן לְמַדְנֵוּ שְׁלִדּוֹד הַמְּלֶךְ לֹא הָיוּ חַיִּים כְּלָל, פְּרַט לְזֶה שְׂאֵדָם הִרְאִשׁוּן נִתֵּן לֹו מִשְׁלוֹ. וְהָרִי בְּאוֹרְהָ, שְׁדוּד הַמְּלֶךְ

חַיִּים שְׂאֵל מִמֶּךָ נְתַתָּה לֹו אַרְךָ יָמִים עוֹלָם וְעַד. מִהֶבְאָ אוּלִיפְנָא, דְדָוִד מְלַכָּא לֹא הָיוּ לֵיהּ חַיִּים כְּלָל, פֶּר דְאַדָּם קְדַמָּאָה יְהִב